

Petri. II.

Epistola secunda petri. Ca. j.

Simon petrus. Hic incipit scda petri episto-
la qua scripta est quibus 2 prima: et diui-
dit in duas ptes. In salutationem 2 psecuti-
onem: scda ibi. Vos aut. In prima pte prio
describit psona
salutas et noie
prio cum dicit:
a Symon. qd
nomen bnt ante
q vocaret a rpo
2 ab adiuncto cu
di:

b Petrus. H
nomen sibi impo-
suit rps a firmi-
tate fidei et ad
discretodem alte-
rius symonis q
dicit e zelotes:
Act. j. Describi-
tur etia ex huius
tate cum di:
c Seru. 2 ex
offici dignitate
ibi. Et aplos iesu
rpi. d. His
hic scdo descri-
bunt psona sa-
lutate: cu dicit:
His q coequez
nobiscuz fortiti
snt fidez. Per li
coequale no ex-
cludunt diuersi
grad? in fide cir-
ca obiectum: nam

Incipit argumentuz in
epistolam secunda.

Simon petrus p fidez
huic modo sapietes mo-
tuos ee declarat: eisdemq pi-
etatis qnta sit magnitudo
luce ipsa clari? manifestat.

Explicat argumetu. Inci-
pit epla scda vri petri apli.

Simon petrus. j.
Iesu? 2 aplos iesu
xpi? his q coeque
nobiscuz fortiti
snt fide? i iusticia dei nri et
saluatoris iesu xpi? gra vob
2 paz? adimpleat? i cogniti-
one dei 2 xpi iesu dmi nostri
Quo oia nobis? diuine vtu-
tis sue q ad vita? 2 pietatez
donata snt? p cognitoes ei?

ca obiectum: nam ad fide in quolibz requirit q articuli
fidei credant: si em quis vnu solu articulu discrederet
nullius fidem pprie dictam hberet: in fide snt gradus
qntum ad explicationem: is em oes fideles credat oes
articulos saltem implicite: tn bntes maiorem noticia
plura credit explicite: snt qntum ad intentionem q? vnu
credit firmius 2 firmitus alio: sed pli coequalē excludit
distinctio iudeoz 2 gentiliu: quia gentiles creden-
tes eqle receperunt dona di: inter que e fides: sicut 2 in
dei. vñ Ro. x. Non e distinctio iudei 2 greci: nam idem
vñs oim diues in oes qui inuocant illum. vñ et Act. x.
Cornelius 2 alij gentiles qui erant cu eo spm sanctum
receperunt eodem modo sicut iudei receperunt in die per-
thecostes: 2 hoc e quod di: d. His. i. gentilib? puez
sis quibus scribebat petrus: vt dem est in principio. c.
pcedetis. e. Qui coequalē nobiscuz. f. iudeis: te qb?
erat petrus. f. Sor. se fide. 2 et alia dona dei: id subdit:
g. In iusticia dei. i. data per deum: 2 accipit hic in sti-
cia. put est ois virtus: sicut accipit pbs. vno modo. v.
Et. sed ibi loquit de iusticia acquisita: hic aut agit de
infusa. b. Gra. h. p. t. d. describunt optata bona
cu di: Gra vobis. in pnti. i. Et paz. in futuro vbi q-
etabit totus hois appetit? k. Adimpleat i cogni-
tio. no. iesu xpi. i. p. cognitoem eius in pnti: que dirigit
ad pacem illam cognoscendo de rpo que sequuntur:
Quomodo oia rē. totū e sub vno verbo vsqz ibi: Vos
aut. ex d. i. u. e. 2 id est de salutatione in qua exprimitur
optata bona: 2 est lra intricata: ppter quod sic usqz:
l. In cognitione do. no. ie. xpi quo rē. i. vt cognoscat
q benignē 2 pfecte donata snt nobis omnia que ad vi-
tam gē pntent. m. Et pietate. i. cultuz lacrie: que
pietas a Tullio 2 doctoribus catholicis nominatur:
n. Diuine virtutis. i. p. virtutem diuinam que est i eo.
f. rpo: vt rē. q. cognitio rpi 2 donoz ei? reuata e ad
gentiles per predicationem aplos? immediate illumi-
natoz: ideo subdit: p. Per cognitionē eius. scz xpi
nobis donatum ab eo. q. Qui vocauit nos propria

gloria et virtute. cum essemus simplices et ideote: actui
iij. ppter quod totū est ab ipso. r. Per que. f. gloriaz 2
virtutem xpi. s. Maxima 2 p̄iosa nobis pmissa do-
nauit. f. spm sanctum signo visibili 2 tonū linguaz sicut p-
miserat: Luce vici. Vos aut manete in ciuitate donec in-

q vocauit nos ppria glia 2
vtute: p que? maria 2 p̄cio
sa nob pmissa donauit: vt
p bec? efficiam? diuine? p̄for-
tes nature: fugietes ei? q in
mūdo e p̄cupie corruptōez
Vos aut? curā oēm lubin
feretes? ministrare i fide ve-
stra vtute: i vtute aut sciaz
i scia at abstinētia: i absti-
nētia at patiaz: i patiētia
aut pietate: i in pietate aut
amore? fratnitat: i amore
at frnitat? charitatē: Dec
ei? n vobiscuz assint? 2 supe-
rent: non vacuos nec sine
fructu? vos cōstituet? in do-
mini nri ihesu xpi cognitio-
ne. q. Cui enim non presto
sunt hec: cecus est: 2 manu

to: 2 Job. xvj. Si
em non abiero pa-
radytus non veni-
at ad vos: si autem
abiero mitā cū ad
vos: 2 subdit ibide
Cū aut venerit ille
spūs veritatis do-
cebit vos omne ve-
ritatē. t. Et per
bec. dona spūs facti
vobis data. v
Efficiamini. credē-
tes nostre p̄dicati-
oni.
r. Diuine confor-
nature. p. donec gē-
sicut 2 nos: sicut ei
p̄fectiones natura-
les snt quedā diui-
ne nature p̄cipat
oēs in esse naturali
sic dona gē in esse
supernaturali: et q̄s
accessus ad finem
ad que includit re-
cessus a termino op-
posito: ideo subdit
Fugietes rē. 2 p̄.

y Vos aut. Hic incipit psecutio eple: in qua primo cre-
dentes inducat ad tenendū firmiter fidei veritatem. scdo
ad p̄cauendū oppositā falsitatez. c. sequenti. Prima ut
duas: q? primo ponit dictā inductōem: scdo in inductionis
rōnem: ad. Hec em. Circa primū sciendū q? fides sine op̄i-
bus mortua e: vt dictum e. s. Ja. ij. ppter quod non e p-
fecta vsqz quaqz non ppter aliquā falsitatē: nam fidei for-
mate non subest falsum sed ppter opis defectum: ideo cre-
dentes inducat ad fidē opantem per dilectionē 2 alias vir-
tutes annexas. d. y Vos aut. sup. factis. 3 Curam
oem subinferentes. ad implendū quod subdit: a. Mi.
in fide vza virtute. f. bene opandi vt appareat vza. b
In virtute aut sciam. i. discretionē opis directiua. c
In scia aut abstinētia. non solū ab illicitis sed etiā ab ali-
qbus licitis p̄uenientes ad consilioz p̄fectionem.
d. In abstinētia aut patiam. sicut di in math. vj. Cū autē
ieiunatis epibus nō inuinctis. f. nolite fieri sicut hypocri-
te tristes rē. e. In patia aut pietatē. hoc est em per-
fectionis q? bō sic sibi durus p abstinētia 2 alijs p? p con-
tentionē. f. In pietate aut. circa aliquas p̄sonas sui-
gulares. g. Fraternitatis. i. cōitatis fidelium. h
Amorē. q? bonū cōius e diuinū 2 meli? i. In amo. at
frnitatis charitatem. i. vnionem ad deū que est vinculus
perfectionis: Col. ij. et per consequens oim p̄dicatorū p-
fectiua. k. Decemim. Hic consequens ponit inductō-
nis dicte rō. 2 p rōnem supra ex p̄e iductōis: scdo ex parte
inductantis: ibi. Propter quod. Prima rō: quia sic acqui-
escatur inductioni dicte prouenit inde magnum bonū: et
evitatur magnum malum: 2 hoc est quod dicitur: k
Decemim. predicta. l. Si vobiscuz assint. insepara-
biliter. m. Et superent. opposita vicia. n. Non va-
cuos nec sine fructu. immo plenos meritis et premijs.
o. Vos constituent. finaliter. p. In domini nostri ie-
su christi cognitione. id est eius aperta visione: Jo. xvj. c.
Hec est vita eterna vt cognoscant te solum deum: 2 quez
missi hiesum christum. q. Cui enim non presto snt h
cecus e. in intellectu. r. Et manu tētās. i. dubi? i effi-
cū

Petri. II.

Idonec dies illucescat. i. clara visio veniat. in **Et** lucifer. i. diuina claritas. **O**riat in cordib' vris. qm non e' visibilis oculis corporalibus: s' tñ mentalibus **P** hoc primū. **H**ic reddit rōnem sui dicti. s. q' f'mōi p'phetico d'z atten d'z: q' p'cedit ex diuina reuelatōe nō ex humana fictione: t' hoc ē quod dicit:

P hoc p'mū intelligentes q' ois p'phetica sc'riptura. i. in sacra sc'riptura posita qd dicit ad excludendū p'phetias alias: q' nō sunt alicui' firmatatis. **q** Prop'a inf' p'ratōe nō fit. i. non fit sensu humano: iō subditur. **r** Non em' tē. s' sp'isan cto inspirati. a q' nō pōt n' s'v'ritas inspirari. et in virtute ei' p'nuunciari. **ij.** petri. j. ca. vbi d'f' p'filla: **H**is. id est gentilib' conuersis.

lucenti in caliginoso loco: donec dies elucescat. t' lucifer oriat i cordib' vris p' primū intelligētes q' ois p'phetia sc'pture p'pria int' p'ratōe nō fit. **N**ō ei voluntate hūana allata ē aliq' p'phetia s' sp'uscō inspirati locuti sūt facti t'ri hoies. **ij.**

Herunt vō t' pseudo p'beti p'lo sicut et in vobis er' t' m'gri mēdaces q' introducēt lectas p'ditōis t' cū q' emit eos tē negant: sup'ducētes sibi celerem p'ditōne: **E**t multi sequēt eoz luxurias: p' q's via veritatz blasphemabit: t' in auaricia fictis verbis t' vobis

catbolica. **b** Blasphemabit. a pagani' t' iudeis tāq' mala: per hoc em' datur infidelibus occasio veridendi et contēnendi fidem catholicam. **i** Fictis verbis. i. ad decipiendum p'positis. **k** De vobis negociabunt. bōna vestra sp'alia subtrahendo. **l** Quibus. Postq' ostēdit hereticoz maliciam: hic consequēter declarat eoz penam: t' scdo penē g'uitate: ibi. **M**agis autē. **P**rima diu' dicit in duas: q' p'rimo facit p'positus: scdo inducit ad hoc triplex exemplum ibi. **S**i em' angelis circa primū dicit: **l** Quibus iudicium. i. pena ad quā cōdemnabunt: **m** Jam olim nō cessat. q' sep' durabit vt exponunt alii qui: s' bec expō videtur excludi p' hoc qd p'mittitur: **J**am olim. t' sic loquitur de p'nto duratio illa sempiterna t' s' futuro: iō mel' sic exponitur vt videtur:

m Jam olim nō cessat. i. a principio mundi est preparata. nam a principio distinctionis rex: locus inferni est ab aliis distinctus: t' sic dicitur esai. xxx. **P**reparata est ab heri copter a rege preparata. p'funda et dilatata: nutrimentum eius ignis et ligna multa status dñi sicut torrens sulphur succedens eas. **n** Gen. **H**ic consequēter p'bet p'positum p' triplex exemplū. **P**rimū ē t' angel peccantib' de quibus dicit: **S**i em' angelis peccanti. nō p'p'at. a pena debita. **o** Sed rudentibus. i. fumbus. **p** Inferni **l** Qui funes sunt peccata que sūt cā detractōis ad inferna p'm q' d'f' p'urb. **I**niquitates sue capiunt impium t' fumbus peccatorum suoz constringitur. **q** Detractus. a societate angeloz sanctoroz. **r** In tartarum tradidit cruciandos in iudicium. i. post iudicium. **s** Reseruari. **P**rimo em' ceciderunt in hunc aeren caliginosum vbi sunt ad exeratiūm bonoz: bñtes tñ suam penam t' sup' plicium: post iudicium vō detrūdēt in inferno deficiente sanctoroz exercitio: t' tunc crescet eoz p'na accidentalit: ex his quos induxerunt ad peccatum et damnationem: sicut gl'ia sanctoroz angeloz ex his q's induxerunt ad bonū t' salutem: t' ex dictis supplendum est q' sūt t' non parcs hereticis. **t** Et originali. **H**ic ponitur scdm' exēplū de submersis i diluuiō p'pter p'ctā eoz. **v** Et ori. mū. nō p'p'at. d'f' autē hic original' mundus hoies qui fuerunt an diluuiū: eo q' tunc currebat p'ima etas mundi: que t' n' nata fuit i diluuiō. **v** Sed octauū noe. quia cū eo fuerunt septem persone a diluuiō saluate. **r** Iusticie p'conem. quia p'edicauit hoibus illius t'pis p'nam: vt dōm ē s. epla. j. in. c. **y** Diluuiū mdo impioz inducēs. dicit af' mundo: q' tūc ois caro corrupat viā suā: **Gen.** vj. **z** Et ciuitates. **H**ic ponit ecū exēplū de ciuitatib' t' p' loth: vt b'f' **Gen.** xix. d. **z** Et ciuitates sodomoz t' gomozoz in cinerē redigēs: q' pluit sup' eas ignē t' sulphur: vt b'f' ibidē a **Exemplū** t'c. ponēs. i. ostendēs q' sic punient nisi peniteant. **b** Et iustu loth opp'f. a ne. iniuria. **f**m q' d'f' **Gen.** xix. **z** Quisq' facieb' at loth v'ementissime t'c. **z** Aclu. conuersatōe: nā viciū contra naturā v'ebat exercere. **v** Eripuit. p' angelos qui eum: auz v'ore ac filiab' extra ciuitate duxerunt: vt b'f' ibidē: t' subdit cā: **e** Aspec. em' t'c.

negociabunt. **Quibus iudicium** iā olī nō cessat: t' p'ditio eoz nō tormitat. **Si enim** t' angel peccantib' nō p'p'at: s' rudētib' inferni t' tractos in tartaz tradidit cruciandos i iudicium reseruari: t' originali mūdo nō p'p'at: s' octauū noe iusticie p'conē custo diuit' diluuiūz mūdū impioz inducēs t' ciuitates sodomoz t' gomozoz i cinerē redigēs euerfione dānauit: exēplū eozū q' impie auri s' ponēs i iustu loth opp'fū a neph'ādo ruz iniuria ac luxuriosa conuersatione eripuit. **Aspectu enim et auditu iustus:**

Hoc quod dicit beatus petrus. **H**is **Ad dō.** qui coequalē nobiscū sortiti sunt fidē. non solū intelligit d' p'urb' a gētilitate. put p'filla. dicit s' et a iudaismo: sp'ialiter d' illis iudeis qui p' t'ps postq' apo stoli acceperunt sp'isanctum in die pentecostes fuerunt ad fidem cōuersi: t' iō t' illis dicit: **F**uerunt fortit' fidem cum ap'lis p'imitiuis: intelligendo coequalitatem non f'm gradū: sed put in p'filla. t' sic bec epla sicut t' p'cedens v'ris q' conuersis dirigitur.

In eodē ca. vbi d'f' in p'filla: Et b'nis firmiorem p'phetici sermonem t'c. **Ad dō.**

Hoc quod dicit ap'ls: **H**abemus firmiorem p'beti cū sermonē. satis b'f' q' loquebat' conuersis d' iudaismo principaliter: qui p'phetica verba recipiebant ab antiquo: t' hoc autē qd dicit p'fillator q' vō sūt eximius p'betaz t'c. **In additōe sup' p'ncipū libri psalmoz b'f' plen'.** **Ca. ij.**

Herunt vō. **P**ostq' b'nis petrus induxit fideles ad tenendū fidē veritatē: hic dñter inducit eos ad p'cauedū o'positā falsitatē: t' p'rio circa aduētū xpi i m'dm: scdo circa aduētū e' ad iudiciū. c. se. p'ia falsitas ē b'neticoz fide xpi corūpētū: quo p' primo o'ndit maliciā: t' scdo penā: ibi. **Quibus.** **C**irca primū dicit: **a** **F**uerūt vō t' pseudo p'betē in p'lo. s. iudeoz ante xpi aduētū sicut p'z in libris palip. t' **Reg.** in plurib' locis. **b** **S**icut et in vobis. x'pianis. **c** **E**rūt magistri mēdaces: quales fuerūt pseudo ap'li t' heretici. **d** **Q**ui intro ducunt sectas p'ditionis. sicut ebion et eb'erintus negātes diuinitatem xpi etiā a t'pe ap'loruz p'pter quod beatus **J**ohannes in principio euangeliū sui declarauit diuinitatē xpi dicens: **I**n principio erat verbū t'c. **f** **m** q' dicit hierony. in p'logo sup' **J**ohannē et postea arrius t' multi alij errauerunt circa fidē xpi. **e** **S**up'educētes sibi celerem p'ditionem. i. causam p'ditōis t' nō solum sibi s' etiā alijs: deo subdit: **f** **E**t multi sequentur eoz luxurias. ad hoc em' q' plures eos sequerent' concedebāt carnales delicias ad quas hoies sūt p'ni. **g** **P**er quos via veritatis. i. fides

ta. nam a principio distinctionis rex: locus inferni est ab aliis distinctus: t' sic dicitur esai. xxx. **P**reparata est ab heri copter a rege preparata. p'funda et dilatata: nutrimentum eius ignis et ligna multa status dñi sicut torrens sulphur succedens eas. **n** Gen. **H**ic consequēter p'bet p'positum p' triplex exemplū. **P**rimū ē t' angel peccantib' de quibus dicit: **S**i em' angelis peccanti. nō p'p'at. a pena debita. **o** Sed rudentibus. i. fumbus. **p** Inferni **l** Qui funes sunt peccata que sūt cā detractōis ad inferna p'm q' d'f' p'urb. **I**niquitates sue capiunt impium t' fumbus peccatorum suoz constringitur. **q** Detractus. a societate angeloz sanctoroz. **r** In tartarum tradidit cruciandos in iudicium. i. post iudicium. **s** Reseruari. **P**rimo em' ceciderunt in hunc aeren caliginosum vbi sunt ad exeratiūm bonoz: bñtes tñ suam penam t' sup' plicium: post iudicium vō detrūdēt in inferno deficiente sanctoroz exercitio: t' tunc crescet eoz p'na accidentalit: ex his quos induxerunt ad peccatum et damnationem: sicut gl'ia sanctoroz angeloz ex his q's induxerunt ad bonū t' salutem: t' ex dictis supplendum est q' sūt t' non parcs hereticis. **t** Et originali. **H**ic ponitur scdm' exēplū de submersis i diluuiō p'pter p'ctā eoz. **v** Et ori. mū. nō p'p'at. d'f' autē hic original' mundus hoies qui fuerunt an diluuiū: eo q' tunc currebat p'ima etas mundi: que t' n' nata fuit i diluuiō. **v** Sed octauū noe. quia cū eo fuerunt septem persone a diluuiō saluate. **r** Iusticie p'conem. quia p'edicauit hoibus illius t'pis p'nam: vt dōm ē s. epla. j. in. c. **y** Diluuiū mdo impioz inducēs. dicit af' mundo: q' tūc ois caro corrupat viā suā: **Gen.** vj. **z** Et ciuitates. **H**ic ponit ecū exēplū de ciuitatib' t' p' loth: vt b'f' **Gen.** xix. d. **z** Et ciuitates sodomoz t' gomozoz in cinerē redigēs: q' pluit sup' eas ignē t' sulphur: vt b'f' ibidē a **Exemplū** t'c. ponēs. i. ostendēs q' sic punient nisi peniteant. **b** Et iustu loth opp'f. a ne. iniuria. **f**m q' d'f' **Gen.** xix. **z** Quisq' facieb' at loth v'ementissime t'c. **z** Aclu. conuersatōe: nā viciū contra naturā v'ebat exercere. **v** Eripuit. p' angelos qui eum: auz v'ore ac filiab' extra ciuitate duxerunt: vt b'f' ibidē: t' subdit cā: **e** Aspec. em' t'c.

Epistola

avita r fama eius iusticia apparebat. a **H**itans apud eos qui de die in diem. i. qui continue. b **H**az iusta. i. i. loth. c **I**niquis opib' cruciabat. na emicare no poterat: sic cu dolore portabat: pcludit g. d **H**ouit deus pios de tetratioue. i. de morte. e **H**ipe. qn expedit eis vt pz de loth r noe

f **I**niquos ho in die iudicij. scz extru. g **R**efrua re cruciandos. qz tuc cruciabant no solum in aia: sicut antequidm: sed et in corpe: r ex dicit exphs cōcludēdū ē qz snt hereticos de pena debita no pcurat. b **M**agis aut. **H**ic pñr ostendit hui' pene grauitate: de qua primo ponit duplex ratio icdo prime ratiois declaratio: ibi. **H**ic ho. prima aduocatur: s'm duplices rones: scda ibi. **A**ngeli. primavo ratio

erat: **H**irās apud eos q de die in die aiaz iustā iniqs opib' cruciabat. **H**ouit ds pios de tetratioue eripe: ini quos vo i die iudicij referuare cruciandos. **A**dagil at eos q p carnē r cupia im mūdicie abulāt: **H**onātōnē g cōtēnunt audaces: **I**bi ptacetes plectas n metuūt introducere blasphemias **H**ic ageli fortitudie r virtute cū sint maiores n portāt a diuis se execrabile in

r **B**lasphemates. fidi veritates: r per dñs e' auctore s **H**ic ponit scda rō grauitatis pene hereticoz: que accipitur ex pte subiecti penam sustinent: nam demones qui sunt fortiores ad sustinendum vit pnt sustinere penā inferni: r multo min' heretici q

sic debilioris d' tut: r sic ex hac pte grauitatē assignat **H**ic est qd dicit s **H**ic. i. in pena inferni.

t **A**ngeli. scz mali. v **F**ortitudo. r virtus. cauz sint maio. qz curialia remanferūt in eis inter gra: vt dicit **D**ionysius.

r **N**o portant. i. vix sustinent. sicut em impossibile dicitur qd ē d' difficili possibile. v. metaph. ita impossibile dicit quod cum difficultate portatur.

dicū. **H**ic vo velut irrōnabilis pecora nālit i captōz r i pnicie his q igrāt blasphemates i corruptiōe sapibunt: pipientes mecretes iniusticie. **H**oluptatē existimantes diei delicias coinquatōis r macle: **H**elictijs affluētes i puiijs suis luxuriātes vobiscū: oculos hntes plēos adultij r iccessabil' delicti pellicietes aiaz instabile' cor' exercitarij i auaritia hntes maledictōis filij

tatur. y **E**xecrabile iudiciū. i. penam que non dicitur execrabilis in qm est a deo: qz sic est iusta: sed ex pte demonū qui execrant eam tāqz iniustam. a **H**ic vo. **H**ic declarat primā rōnem de grauitate pene hereticoz. ppter grauitatē culpe ipoz: r primo ponit b' declaratio: scdo intenta conclusio: ibi. **S**i em. **I**n ista vo declaratione notant de luxuria insipientia et supbia r supra in principio ca. de auaricia: id ista quatuor declaratur in quatuor pibus que patebūt. psequēdo: prio declarat eoz insipientiā. d. a **H**ic vo. heretici. i. supple sūt. b **H**elut irrōna. pecora. carētes intellectu veritatis. c **N**aturali i capti. r in pnicie. i. ex impetu nature brutalis ad pabulū: r sic in cadit in laqueū r captiunt r necat: et sic dicit in pnicem: que dicit a p' neco necas. d **H**is que ignorat blasphemates. i. sic heretici blasphemates: **H**is que ignorant. i. articulis fidei: contra quos ex erroze latrant. e **I**n corruptiōe sua. i. in sensu suo corrupto quo corrupti sūt r alios corumpūt. f **P**eribūt. pena gebenne. g **P**eripientes mercede iniusticie. i. penā debitam sue malicie. h **H**oluptatē. **H**ic pñr declarat hereticoz luxuriā. d. **H**oluptatē existimantes diei delicias. **C**irca quod sciendum q voluptas idem ē quod delectatio que pōt eē bona r mala: bona si sit de opibus virtutū intellectualiū vel moralium: mala aut si sit de actib' venereis: voluptas igit que ides ē quod delectatio pōt eē bona r honesta: mala r turpis h' aut frequētius accipiat p delectatōe carnis q turpis ē maxime in venereis: tñ hic accipitur p delectatione honesta in opibus bonis: id dicit voluptas diei: qz qui facit veritate venit ad lucē: **J**ob. iij. est igit sensus q heretici luxuriosi delectatōes carnis reputāt eē voluptatē diei. i. cas eē licitas r honestas r sic iungat ista. b **H**oluptatē diei. i. delectatōem honestam. i. **E**xistimantes. supple eē. k **D**elicias. coinquatōis. i. luxurie: vbi est coinquatio ex duarū psonarū coniunctione. l **E**t macule. i. gule: id subditur in **D**elictijs affluētes i puiijs suis in q notat excess' in q'itate r q'itate abi r por'. n **L**uxu. vobiscū. i. vs ad b' perabētes. o **O**culos ba. ple. adultērij. i. si gnus adultērij. p **E**t in. delicti. i. gule q satisfactōez re petit q'ndie. q **D**elicti. i. decipietes. r **H**ias ista. i. q no se i fide firmate. s **C**or' exer. **H**ic pñr declarat eoz auariciā. d. **C**or' exer. i. auar. hntes. qz frequēt cogitāt quall bona simplicij ad se trabāt. t **N**da. filij.

accipit ex pte culpe penam merētis: ex quātitate em culpe accipit quātitas pene: deur. xxx. **S**com mensuras peccati r plagaz mod': **P**m aut expositores beatus petrus dicit hic hereticos grauius puniendos qz demones et alios de quibus posuit exēplaria: qz no solū hoc ē argumentū a filiis et a maior negatiue dicit: **H**ic de angelis peccatib' non peccat r alijs. de quib' pñr psequit' multomin' hereticis ex hoc sequit' peccatū eoz esse graui' r hoc satis p'z de peccato mortuoz in diluuiū et subuersione sodomie et gomorre: nam peccā ppter que principaliter inducere fuerit punitiones ille fuerit carnalia: vt p' ex p' dictis: heret' vo est peccm infidelitatis quod est directe cōtra deū: et sic fm sui genus grauius est peccatis carnalibus. **I**ter heretis est grauior ipēs infidelitatis: na graui' est fide susceptam corumpere vel negare quod facit heretici: qz no susceptā quod faciūt iudei r pagani: sicut apud boies peius est p' missum denegare qz non pmissū n facere: r sic sequitur qz pena hereticoz sit grauior: r maxime qz sunt inuoluti cū hoc peccatis carnalibus: quales describunt' hic p beatus petrus: vt p' ex precedentibus r sequentibus. **D**e peccō vo r pena demonū magis e dubiū: verum tamen idē pōt dici p' abulter de ipis: saltem qz ad multos eoz: qz doctores catholici dicūt cōcorditer q boies boni p merita sūt assumēdi ad singulos ordines angeloz: r sic ad equalē gloriā: et eadem rone videt' vt boies mali p sua demerita fm plus vel minus puniendi sunt in similibus gradibus penalib' demonū: cum igitur heretis sit pessima species infidelitatis que est valde graue peccatū: sequit' q eorum pena sit grauior q multoz demonū: r maxime quando sunt heretice r alijs vicijs irrecti quales describunt' isti vel saltē eoz aliqui. **H**ic dicitis p' prima rō grauis punitōis hereticoz: que accipit ex grauitate culpe eoz: cum dicitur: b **M**agis aut eoz. i. hereticos referuat de' cruciandos: i **Q**ui post carnē. ei obediendo. k **I**n concupia immūdicie. i. luxurie que sedat totū hoicem: r maxime in peccato contra naturam quod frequēter in scriptura nominatur immūdicia. l **A**mbulant. sic viuendo. m **D**ominationem contēnunt. i. xpm: qui non solum dicit dñs in concreto: sed et dominatio in abstracto: ppter excellentiam dñi quia est rex regum r dñs dñantū: apca. iij. n **A**udaces. affirmando falsum p vero. o **H**ic placentes. i. de seipsis magnā sapiam existimantes: qd est argumentum insipientie. p **E**ctas. heresim. q **H**on metuūt facere. cas adinueniendo et docendo.

Petri. II.

f. maledictioe diuina digni: sicut dr mortis filius ille qui e morte dignus. ij. Reg. xij. a Derelinquentes via recta. iusticie. b Grauerunt. p deum auaricie. c Se. via balaz et bosor. q cupigitate ducet iuit ad maledicēdū plo istū. Hicri. xxiij. qd erat iniquū nō sub

dit: d Qui mercedem iniquitatū amauit. tā q̄ cupid⁹ ⁊ auarus. e

Correptōes nō hnt sue vesanie sub. mu. ani mal. f. asinā suā q̄ corripuit euz a via redinādo ⁊ pedē ei⁹ parietū allidēdo: et cē diuina virtute loquēdo: vt baret. Nume. xxiij. f Prohibuit p̄bere insipientiam. ostēdēdo p̄ bec signa q̄ ibat ad balach mēte puerfa.

g Hi sūt. Dic declarat hereticorū supbiaz. d. Hi sūt fōtes sine aqua. naz ab eis nō emanat fons sapie.

b Nebule. ppter obscuritātē erroris.

i Turbinibus eragitate. i. ventis tēpestuosis supbie. k

Quibus caligo tenebrarū inferni. l

Reseruat: vt pena respō deat culpe. m Supbia em̄ vanitatis loquētes. erroneam doctrinā. n Pellicinē. i. decipiunt. o In desiderijs carnis. i. lururie carnalis ad distinctōem idolatrie: q̄ e lururia spūalis. p Hos q̄ paululū effugiunt. i. aliquid tūlū se subtrahit a doctrina ecclie: tales. u. cito ab hereticis decipiunt. q Qui. s. heretici. r In erro. quersant. i. indurati. s Libertatē illis. pmittētes. dicēdo q̄ licite possint vti delectabilib⁹ carnis: vt sic citius decipiat larātes ea ad q̄ sūt boies. p̄nt t Cum ipi. s. heretici. v Serui sūt corruptionis. quod pbat dñr. d. x A q̄ em̄ quis supat⁹ e hui⁹ et seruus ē. ipi nō supati sūt a corruptione viciorū: vt patz p̄ dīcta ḡ ⁊ c. y Si em̄. Hic infert cōclusionē intētā. f. q̄ heretici sūt alijs peccatorib⁹ grau⁹ puniendi qz recidiū ad infidelitatē et alia vicia eorum culpam aggrauat per ingratitudinem: ⁊ hoc est quod dicitur: y Si enim resu. coinqui. mūdi. i. vicia lururie gula ⁊ auaricie ⁊ supbie. a In cognitione dñi nr̄i. i. per receptiōem fidei que talia p̄hibet. b His rursus implicati. p recidiū. c Supant. p consuetudinez

d Scā sūt eis posteriora deter. priorib⁹. ppter aggrauationē pdictā: iō subdit: e Meli⁹ em̄ erat illis nō cognoscē ⁊ c. qz p̄ recidiū ingratitudo diuini beneficij p̄cepti aggrauat p̄ctm. cetera patēt. In. c. ij. vbi dr i postilla. Sed rudētib⁹. i. sumibus. Additio.

q̄ illud vbum: Audentibus. glosa rudentes sūt funes quib⁹ nauē vela suspēdit.

Ca. ij. A banc ecce vobis charissimi. Postq̄ ap̄stolus remouit errorem circa primū xp̄i aduentus

contingentem: hic dñr dōcet p̄cauere errores futūz circa scdm̄ e aduentū. Circa qd̄ sic p̄cedit: qz prior fideles inducit ad tenendū suā doctrinā. d. a Hic ecce vobis charissimi scdm̄ scribo eplam̄ in quib⁹. f. p̄ma ⁊ scda. b Etiam ex cito i p̄monitiōem. i. p̄ monitiōem charitativam

erat ill nō cognoscē viā iusticie q̄ p̄ agnitiōem retrosum p̄uerti ab eo qd̄ ill trāditū ē sācto mādato. Aōt⁹ git em̄ eis illō veri p̄uerbū. Canis reuersus ad suū vomitū ⁊ sus lota in voluta bro luti. Ca. iij.

Hic ecce vobis charissimi scdm̄ scribo eplam̄ stolam in q̄b⁹ vram̄ ex cito i p̄monitiōem sincerā mēte: vt memores sitis eoz q̄ p̄ dixi vobz a sāctis p̄phaz ⁊ ap̄loz vroz p̄ceptoz tōmī ⁊ saluatoris. Hoc primum sciētes q̄ veniēt i nouissimis dieb⁹ in deceptione illusione iuxta p̄prias cōcupias ambulātes dicētes. Eibi est promissio aut aduentus eius. Erquo enim patres dormierunt: omnia sic p̄seuerāt ab initio creature.

c At memores sitis eoz q̄ p̄ dixi vobz sanctorū vt ea retineatis in mēte: ⁊ impleatis ope: ⁊ subdit cui⁹ sūt vba dicens. d Prophetaz ⁊ ap̄loz vt p̄cc. dñi ⁊ saluatoris. i. que vba sūt dñi p̄cepta: nos aut̄ sum⁹ eius ministri denūciādo vobis ip̄a.

e Hoc primum dic dñr in dicit ad p̄cauendū errorem: q̄ error prior p̄nit⁹ ⁊ e motiua rō: scdo rōnis exclusio ibi. Latet em̄z cōterminatio ibi. Adueniet aut̄. Circa p̄mū dicit. e Hoc primum sciētes. q̄ veniēt i dieb⁹ nouissimis. potissime circa antichristi tpa.

f In deceptione illudores. i. illudores veritatis habētes verba p̄posita ad decipiendū. g Iuxta p̄prias concupias ambulātes. i. fm̄ delectabilia mūdi ⁊ carnis viuētes. h Dicētes ⁊ c. Circa quod sciendū q̄ circa futūz iudiciū fuit vnus error: a tpe ap̄loz. f. q̄ illud iudiciū erat valde p̄prium quē remouet paulus ap̄l. ij. thessal. ij. d. Rogam⁹ aut̄ vos fr̄es vt nō cito moueamini a vno sensu neqz t̄rami quasi inf̄ter dies dñi. Illius aut̄ error ē totaliter cōtrarius. f. illoz q̄ negant iudiciū futūz: ⁊ ē error illoz qui dixerūt diuinā p̄uidentiā nō se extendere ad actus hūanos: ⁊ cē illoz qui negant immortalitātē aie hūane: ad vtrūqz em̄ errore sequit iudiciū non eē futūz: errores aut̄ isti renouabunt ⁊ inualescēt circa tpa antichristi: ⁊ p̄ oñs cōclusio sequis de generali iudicio nō futūro: rō vō motiua ip̄orū ē ppter cursū nature: q̄ a tpe vobz nō ē memoria p̄cessit per reuolutiones diez ⁊ ānoz: ita q̄ nō fuit mūdi notabil mutatio nec s̄llr erit vt dicēt: ⁊ hoc ē qd̄ dr: b Dicētes vbi ē p̄missio aduentus ei⁹. q. d. non pōt oñdi p̄ aliqd̄ apparēs q̄ sit xp̄s v̄turus ad iudicandū: nec p̄ cōsequēs q̄ impletur sit illas p̄missiones q̄ xp̄iani dicūt in eis impleri: fm̄ q̄ dr Lu. xxiij. His aut̄ fieri incipiētib⁹ respiciat leuate capita vestra qm̄ appropiquat redemptio vestra: ⁊ subdit dicit cōfirmatio ei dr: i Erquo em̄ patres dormierunt. antiquissimi. k Quia sic p̄seuerāt. in suo cursu: et eadem rōne sic p̄seuerabunt sine tali mutatione que dicitur in iudicio futura. a Latet em̄. Hic cōsequēter ponitur rōnis exclusio: in hac em̄ rōne duo implicant: vniū ē q̄ nō fuit d̄ p̄rito notabil mutatio: ex q̄ p̄cludit q̄ nec erit d̄ futūro: aliud ē q̄ p̄missiones facte xp̄ianis nō se implete nec implebūt: ⁊ ex tali r̄tardatōe impletōis arguit iudiciū nō eē futūz: p̄ qd̄ b. p̄ter p̄ excludit p̄mū: scdo scd⁹ ibi. Ant⁹ vō

Epistola

Primum autem excludit tanquam falsum per diluuium quod notabiliter mutauit mundum submergendo eum in uinum: preter illa que saluata fuerunt in archa: Gen. vii. Terra etiam fuit notabiliter immutata: nam ante producebat fructus plures et meliores: prope quod elus carnis et piscium peccatus est post diluuium: Gen. ix. et per deliberatione humane nature: igitur per hanc mutationem primo deum aliorum excludit: et secundo propositum concluditur: ubi Celi autem. Circa primum sciendum quod littera dupliciter exponenda sunt duas expositiones de formatione rerum et earum distinctio: quod diffuse posuit in principio generis. Una est quod materia omnium corporum alius excepto celo et pyreopducta fuit primo sub uina

¶ At et ei eos habet uolentes quod celi erant prius et terra et aqua conuulsens et uolens per quem ille tunc mundus aqua inundatus per uerbum Celi autem tunc est et terra eodem uerbo repositi sunt igni seruati in die iudicii: per ditiois impiorum hominum. Unum uero hoc non lateat uos charissimi: quia

coi forma: quod quod uocatur plures uolens. terra: Gen. i. In principio fecit deus celum et terram. secundum beatus Augustinus et alios sequentes hunc expositionis modum: per celum intelligitur celum empyreum quod statim factum angelis est repletum. per terram uero materia corporali uocatur etiam abyssus et aqua ibidem: tenebre autem erant super faciem abyssi et spiritus domini ferebatur super aquas. sicut uoluntas artificis super materiam: de qua uult aliqua distincte formare: ita quod de illa prima die formata est lux: secunda die celum stellatum et crystallinum super ipsum: tertia die quatuor elementa. Sciendum etiam quod beatus Petrus non loquitur hic de aliquo celo nisi de aereo: eo quod fuit purgatum per diluuium ascendens. xv. cubitos supra cacumina montium: de qua purgatione loquitur beatus Petrus: igitur secundum hunc modum sic exponitur. **a** Latet enim eos. i. illos qui dicunt mutationem notabilem mundi non esse factam in preterito hoc. s. quod sequitur postea: quod Colentes. q. d. hec ignorantia est affectata: quod poterat scire per sacras scripturas que loquitur de diluuium de quo subdit: **c** Quod celi erant prius. i. quod ante diluuium erat celum aereum: non deus celi in plurali: propter eius duas partes. s. superiorem que transcendit cacumina montium: que cum celo uoluit motu diurno: ut dicitur. s. metheororum: et inferiorem que non sic reuoluitur propter impedimentum montium. **d** Et terra. i. elementum terre. **e** De aqua. i. de informi materia que uocatur aqua. ut dicitur: et de illa facta sunt elementa: ut dicitur est. **f** Et per aquam persistens. quod partibus terre admiscens aqua: ut terra habeat permixtionem et persistens: aliter enim resolveret in pulueres. **g** Per uerbum. s. tria elementa predicta aere aqua et terram. **i** Ille tunc mundus. i. tempore. **k** Aqua. s. diluuium. **l** Inundatus. a sordibus factis in mundo sensibili. **m** Perit. quod omnia uicinia fuerunt mortua excepto saluatis in archa. **n** Elementa etiam fuerunt deteriorata. **o** Quod autem diluuium peccatis et tribus elementis predictis per generis. ubi dicitur: Rupti sunt omnes fontes abyssi magne. i. oceani: quod cauernositates terre intra quas continent mare rupte fuerunt. et sic aque maris effuse fuerunt super terram habitabilem. ex quo per aqua et terra factum est diluuium. **s** Ille per aerem: nam ibi subdit: Et facta est pluuia super terram. xl. diebus et xl. noctibus: et sic magna pars aeris uersa fuit in aqua: alia uero ex parte accipitur secundum dictum beatorum Iulianum doctorum catholicorum qui dicit a principio creationis omnia corporalia quantum ad principales mundi partes. s. corpora celestia et quatuor elementa fuisse superducta secundum formam suis substantialibus abinuenit distinctis: et formatio seu distinctio eorum que describitur in principio Gen. facta prima die secunda tertia et quarta: non accipitur nisi secundum proprietates et qualitates accidentales sicut dicit aliquis bene fieri quando uenit ad etate adultam: et hoc propter ueritatem quantitate et robur corporis: et sic tunc accipitur: et tunc non sicut nisi proprietates accidentales: quod secundum suam substantiam factus est bene a principio uindictis alicum

corpe: et sic lux que deus facta prima die est ipsa claritas sol que est uoluntas. Quod autem deus sol fieri eadem die: hoc est secundum motum eorum primum ab occidente orientem. Celi uero quod deus factum. secunda die. i. corpora celestia: hec factio accipitur secundum soliditatem tunc est data secundum beatorum. secundum alios uero est uirtus in fluendo in

¶ vnus dies apud dominum sicut mille anni: et mille anni sicut dies vnus. **¶** Non tardat dominus promissionem suam: sicut quidam existimant: sed patienter agit propter uos nolens aliquos perire sed omnes ad penitentiam reuerti. **¶** Adueniet autem dies domini ut fuerit in quo celi magno impetu

feriora que tunc fuerit eis data. sicut formatio elementorum seu distinctio facta fuit tertia die secundum proprietates accidentales: nam autem die eadem elementum aqua non habuit debita uoluntatem sed uaporant eleuabatur per totum aeris spatium: et sic uinum elementum non uidebatur ab alio distinctum nec sicut terra. quia erat aqua cooperata

ta: sic tunc aqua fuit data debita distinctio et sic occupauit minore locum: et facte fuerunt proprietates in terra ubi recepta fuit uina per elementum aqua: et sic remansit discoopta uina per esse aquas per habitationem hominum et animalium: et aer apparuit in sua transparentia: sicut dicitur plenus in principio generis. et secundum exponenda est sic terra habet cum die: **n** Ge erat prius. i. due partes aeris superior et inferior. **o** Et terra. i. elementum terre et aqua formata modo deo: quod per uoluntatem aquae recepto est intra proprietates terre appuerunt elementa distincta. cetera exponantur sic postea. **p** Celi. **¶** Dicitur deus concludit propositum arguens a se: quod sicut mundus fuit immutatus per aqua tunc tempore: sic adueniente iudice immutabitur per ignem conflagrationis que secundum doctores catholicos tunc ascendet quantum ad diluuium ascendit: et hoc est quod dicitur: **q** Celi autem quoniam sunt. i. superior per aeris et inferior. **r** Et terra. i. elementum terre: per quod etiam intelligitur elementum aqua eo quod non est totaliter separatum a terra per partes aliquas que permiscens partibus terre et aliquid intra proprietates eius continentur ut dicitur. **s** Eodem uero diuino. **q** Repositi sunt. i. seruati quoniam si uirtus dei seruans ab eis retraheret: in nihilum redigerentur **r** Igni seruati in die iudicii. i. tunc per ignem purgandi. **s** Et per ditiois impiorum hominum. tunc enim in corpore et anima damnabuntur. **t** Annus uero. **¶** Hic excludit secundum motum de retardatione implementationis diuino. promissio: quod non est retardatio ex parte dei: sed nobis uideatur: propter quod dicitur: **v** Quia vnus dies apud dominum sicut mille anni. apud nos: sic autem loquitur Petrus secundum quod dicitur ps. lxxviii. Mille anni ante oculos tuos tanquam dies bestiarum que preterunt. per millenarium enim intelligitur quantacumque reuolutio temporum que modica est et nulli momentum copata diuine eternitatis: propter quod respondendo eorum argumentum subdit: **x** Non tardat dominus promissum. i. in redditione promissorum non tardat ultra debitum. **y** Sicut quidam existimant. erronee propter hoc negantes futurum iudicium ut predictum est. **z** Sed patienter agit. iudicium differere. **a** Propter nos. ut iusti scilicet in merito proficiant et mali per penitentiam redeant: id sequitur. **b** Nolens aliquos perire. quantum est ex se. **c** Adueniet. Postquam erudit errorem circa iudicium futurum: hic per determinat ueritatem et primo ponit hec determinationem: secundo subdit ueritatem motum: ubi. **c** Cum hec igitur. tertia doctorum pauli approbatio ubi. **d** Sicut et charissimus. quarto concludit intera conclusionem: ubi. **e** Ad igitur. Circa primum dicitur: **c** Adueniet autem dies domini. i. dies iudicii que deus dicitur: quod tunc in omni fiet uoluntas eius in punitione malorum et promissione bonorum et subdit modum uendit cum dicitur: **d** Et fur. i. repperit et improuiso: sicut dicitur mat. xxviii. **¶** De die autem illa et hora nemo scit etc. **e** In quo celi. i. superior per aeris et inferior. **f** Magno impetu transierunt.

Petri. II.

a statim in q̄ nūc ff p̄ impetū ignis p̄sagratiōis. 3
 Elemēta vō calore soluent. q. d. nō solū aer sed etiā
 elemēta igne purgant. a Terra autē rē. i. nō so-
 lū terra s̄ etiā oia que in ip̄a sūt facta de ip̄a r̄ p̄ducta
 exurent. b Quī igit̄ bec. hic ex dictis subdit vtilis
 monitio: qz si tā
 ta districtio in-
 dias apparebit
 in sensibilib⁹ ele-
 ment⁹: homines
 meriti r̄ demeri-
 ti boni r̄ mali ca-
 paces debēt eē
 solliciti q̄ sint in
 aduētū iudicis
 preparati: r̄ hoc ē
 quod dicit̄ b
 Quī igit̄ bec oia
 elemēta dissol-
 uenda sūt. inō
 dicto. c

Qua oportet
 vos eē in factis
 p̄cr. ad vōs ip̄os
 d Et p̄crati.
 ad p̄imos. q.
 d. oportet vos
 eē multū in tali
 bus p̄paratos.
 e Expectātes.
 cū securitate.
 f Et p̄crates.
 cū bylaritate.
 g In aduētū
 diei. scz. extremi
 iudicij: sicut vi-
 cit saluator Lu-
 ce. xij. Hīs autē
 fieri incipitib⁹
 respicite r̄ leua-

trāsiet: elemēta vō calore
 soluent: tra at̄ r̄ q̄ ip̄a sūt
 opa exurent. Quī igit̄ h oia
 dissoluēda sūt q̄les oportet
 vos eē in scis p̄uerlatōib⁹
 r̄ pietatib⁹ expectātes r̄ p̄
 peratē i aduētū diei dñi:
 p̄ quē celi ardētes soluent
 r̄ elemēta ignis ardeat̄ tabe-
 scēt: Nouos vō celos r̄ no-
 uā terrā r̄ p̄missa ip̄o expe-
 ctam⁹ i q̄b⁹ iusticia bitat
 Propter qd̄ charissimi s̄
 expectātes: satagite imacu-
 lati r̄ inuolati cū inueniri
 i pace r̄ dñi n̄ri ihu xp̄i lōga
 nimitatē salutē arbitrami
 sicut r̄ carissim⁹ ff n̄r pau-
 lus v̄m datā sibi sapias sci-
 pit̄ vobis: sicut r̄ in oibus
 eplis: loquēs i eis de his i
 q̄bus sūt qd̄a difficilia intel-
 lectu q̄ indocti r̄ instabiles

y De bis. i. de eisdē d̄ q̄b⁹ scripsi vobis. s. de veritate fidei et
 r̄bolice r̄ de p̄paratione ad futurū iudiciū: sicut p̄ in eplis
 pauli in pluribus locis. 3 In quibus sūt quedā difficilia
 intellectu. maxime rudibus: ideo subdit: a Que
 indocti. in sacris scripturis. b Et instabiles. in fide et
 moribus. c

depravāt: sicut et ceteras
 scripturas ad suā ip̄oz pditi-
 onē. Vos igit̄ fr̄es p̄ciētēs
 custodite ne insipientiū er-
 rore trāsducti excidat̄ a p̄-
 pria firmitate. Crescite vō
 i gr̄a r̄ in cognitiōe dñi n̄ri
 r̄ saluatoris ihu xp̄i. Ipsi
 gl̄ia r̄ nūc r̄ i diē eternitatis
 Amen.

Explicit epla beati Pe-
 tri apostoli sc̄da. Incipit
 argumentū in epistolā bea-
 ti Johannis apostoli pri-
 mam.

Rationem vbi et q
 deus ipse sit chari-
 tas manifestat: et
 insurrones fratrum: nec te-
 um scire: nec pios fieri pos-
 se: eo vsqz dissertat vt eē cō-
 probz homicidas: eo q̄ odi-
 um sit infectionis occasio

d Sicut ceteras
 scripturas. s. euāge-
 lij r̄ p̄phetaz quas
 iudei r̄ heretici cor-
 rūpūt ad suā r̄ ip̄o-
 rum dānationem:
 vt dcm̄ est. s. c. p̄ce-
 denti. e Vos
 igit̄. hōc ē vltima
 ps in qua cludit̄
 intentū: Vos igit̄
 fr̄es p̄ciētēs. iudici-
 cem eēventurus et
 fallacias hereticoz
 f Custodite. i. di-
 ligenter caute. qd̄
 sequit̄ in aliquibus
 libris: v̄smetip̄os
 non est de textu.
 g Ne insipientiū
 errore trāditi. i.
 extra regulaz fidei
 ducti. b Excidat̄
 a p̄pria firmi-
 tate. fidei r̄ moruz

i Crescite vō in
 gr̄a. incedo eius
 augmentū p̄rogā-
 tis. k Et in cognitiōe dñi nostri ihu xp̄i. i. vt ma-
 gis explicite cognoscatis articulos fidei r̄ bñficia ihu xp̄i
 l Ipsi gloria r̄ nūc et in diē eternitatis. id est sine fine
 Amen.

In ca. iij. vbi dicitur in postilla. Circa primū sciendum
 q̄ ista bec dupl̄ est exponenda.

Sicut dictum fuit in auditiōe sup̄ Gen. prio. p̄pter
 varietates opinionū circa formationē rerum r̄ ea-
 rum distinctionem non est varianda expositio literalis sa-
 cre scripture de productione rerū que in illo capitulo tra-
 ditur: idem dicendū est de expōne v̄boz beati petri in hoc
 loco cum dicitur: Latet em̄ eos r̄. quod non dependet ex
 varietate opinionū pdictaz: s̄ p̄pria expositio huius satis
 bñ in glosa. vbi sup̄ illud verbū. latet ei eos hoc volentes
 q̄ erat celi prius r̄. sic dicit̄: ideo dicit̄ oia p̄seuerare eodē
 mō: qz vel vere nesciūt vel fingūt se nescire vt nos decipiāt
 duo dei iudicia aliter p̄ ignez quod restat hoc dicit̄: Latet
 eos q̄ celi. i. iste aer humidus r̄ tps de quo dicit̄: Nilius in
 celo cognouit tps suū. Erant prius. i. inter p̄ores creatu-
 ras mūdi. vel pri⁹. i. an̄ diluuiū. Et q̄ terra erat pri⁹ consi-
 stens de aq̄. i. p̄ remōtēdem aque: q̄ opante verbo dei p̄gre-
 gata ē in vniū r̄ ita appuit arida. Et p̄sistens p̄ aquā. quia
 diuina dispōne venis aquaz ē tota plena: sicut corp⁹ aia-
 lis venaz sanguine ne ariditate deficeret: si irrigatio defi-
 ceret aquarum: per que duo in duabus partib⁹: aer r̄ ter-
 ra qui tunc erant in vndis alterius modi q̄ iste. Perijt in
 undata aqua diluuiū. Nam superiores partes non atti-
 git diluuiū. Celi autem qui nūc sunt et terra eodē cr-
 bo dei repositi: in eam formam quā modo habent. Sunt
 referuati igni. in melius cōmūrandi. In diē iudicij. bec in
 glosa que propria est r̄ consona literaz nec indiget intro-
 ductiōe variarum opinionū: et patet bene consideranti.

te capita v̄ra. i. ex bylarate corda vt exponit Greg. ho-
 mel. j. b Per que. s. aduētū diei iudicij. i. Celi
 ardētes. exponat̄ vt. s. k Nouos vō celos r̄. n̄
 dicit̄ alios s̄ nouos. i. eodē substantia i melius tū inu-
 ratos r̄ sic inuouatos. l Et p̄missa ip̄us. s. s. s. s.
 Ecce ego creō celos nouos r̄ terrā nouā. m In q̄
 bus iusticia bitat. i. bitabit: r̄ loquit̄ de futuro p̄ modū
 p̄crati. p̄pter certitudinē p̄phetie: qz tūc oia ad lineam
 iusticie reducēt̄ iō cludit̄: n̄ Propter qd̄ charis-
 simi bec expectātes. s. iustā retributiōem. p̄ meritis vel
 demeritis. o Satagite imaculati. a peccatis carna-
 libus. p Et inuolati. a sp̄ialibus. q Inueniri
 in pace. conscie. r Et dñi n̄ri longanimitatē. i. re-
 muneratiōis vie ab ip̄o dilatatiōem. s Salutes
 arbitrami. i. reputeate ad augmentū p̄m̄yri r̄ meriti. t
 Sicut r̄ charissimus. hic p̄nter ponit̄ doctrinē pauli
 approbatō cui p̄seudo apli detrahebāt dicētes q̄ non
 erat apls eo q̄ nō fuerat cū xp̄o: sicut ali⁹: r̄ iō dicebāt
 doctrinā eius nō esse recipiendā vt aplicam: sc̄do dice-
 bant eā continere erronea puertētes e⁹ intellectu vbi
 ḡia: Et eo q̄ dicit̄ Ro. v. Vbi abundauit delictū sup̄abun-
 dant r̄ gr̄a. dicebāt eū inducere boies ad frequeratio-
 nem p̄crati: vt p̄sequerent̄ augmentū gr̄e: qd̄ nō ē v̄p̄:
 sed intēdit̄ ibi dicere q̄ sicut tpe legis moysayce peccati
 abundabat: eo q̄ ondebāt peccati: s̄ non sanabat: sic p̄
 xp̄m sub lege sc̄m gr̄a abundabat: iō dicit̄ Rob. iij. q̄ fal-
 et iudicis est. Vḡit̄ petrus apls v̄trūqz remouet. vnde
 primo ostēdit̄ paulū esse v̄p̄ aplm nominās ip̄sū fr̄es
 charissimū. d. Sicut r̄ charissimus r̄. sc̄do ostēdit̄ eius
 doctrinā esse sanctam. d. v Sc̄m datā sibi sapiē.
 a deo scrip. vobis. non in finctu. prio s̄ diuino. ostēdit̄
 etiā ip̄m esse conformem sue doctrine. d. r Sicut
 r̄ in oibus eplis loquēs in eis. scz. epistolis.